

ἐξ ἐπιστολῆς δὲ τοῦ 1715 ὁ τύπ. *γενιτζαραγασῆ* ὁ, *É. Le-grand*, *Biblioth. gr. vulg.*, 4, 149 «ὁ γενιτζαραγασῆ χωρὶς φερμάνι δὲν ἐβγαίνει νὰ στείλῃ γενιτζάρην ἔξω».

Ἄρχηγος γενιτσάρων ἐνθ' ἄν.: *Καὶ δὲ μοῦ λὲς ποῦθ' ἔναι ἡ πατρίδα σου, π' ἔτσι μιλεῖς 'ς ἓνα γενιτσάραγα; Κρήτ. ||* Ἄσμ.

Πέντε πασάδες τὴν κρατοῦν καὶ δέκα γενιτσάροι καὶ αὐτὸς τ' ὁ γιανιτσάραγας κρατᾷ τὴν ἀπ' τὸ χέρι Ἰ. Δραγούμ., ἐνθ' ἄν.

Δύνει τσι καὶ ἀρματώνει τσι τσι γενιτσαγαῶδες 'ς τὴ στράτ' ἀπὸν πορίζανε ρωτοῦν γιὰ τσι φονιάδες (πορίζανε=ἐξήρχοντο) Κρήτ.

γενιτσαράκι τό, Βιθυν. (Κατιρλ.) *γεν-νιτσαράκι* Ρόδ. *γεγιτσεράκι* Καππ. (Συνασσ.) *γιαν-νιτσαράκι* Κῶς (Πυλ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. *γενίτσαρος* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άκι.

Ἄσμ. Ἐνα μικρὸ Τουρκόπουλο, ἓνα γενιτσαράκι Κατιρλ.

Ἐνα γεν-νιτσαράκι, μιᾶς μάγισσας παιδί *γεν-νήσκια* ροῦχα βάλ-λ'ει καὶ γγαστρῶν-νεται Ρόδ.

Φάνη καὶ εἷς γεγίτσαρος, μικρὸ γεγιτσεράκι Συνασσ.

γενιτσαράιος ὁ, ἀμάρτ. *γεγιτσαράιος* Καππ. (Συνασσ.) Ἐκ τοῦ πληθ. *γενιτσαράιοι* τοῦ οὗς. *γενίτσαρος*. *Γενίτσαρος*, δ ἰδ.: Ἄσμ.

Κ' ἓνας ἀπ' τοὺς γεγίτσαρους, μικρὸς γεγιτσαράιος ἀμέτρητα τὰ ἔβγαλε καὶ ἀψήφητα τὰ δίνει.

γενιτσαράκος ὁ, ἀμάρτ. *γινιτσαράκος* Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

Ἐκ τοῦ οὗς. *γενίτσαρος* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άκος

Ἄσμ. Ἄσμ. Ἡρθ' ἓνας γινιτσαράκος δώδικο χρονονοῦ 'ς τοῦ μάρμαρου πατάει καὶ ἔβγαζι νιρό.

γενιτσαράς ὁ, ἀμάρτ. *γεν-νιτσαράς* Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *γενίτσαρος* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ας. *Γενίτσαρος*, δ ἰδ.: Ἄσμ.

Κάθε καμάρα κρύβγουνται ἐν-νιὰ γεν-νιτσαράδες.

γενιτσαριά ἡ, Ἡπ. Ἰος Κρήτ. *γεν-νιτσαριά* Κάρπ. Νί-συρ. *γενιτσαρία* Ἐπετ. Παρνασσ. 12 (1916), 103 *γιανιτσαριά* Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *γενίτσαρος* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά.

1) Πλήθος γενιτσάρων, οἱ γενίτσαροι ἐνθ' ἄν.: *Μακαρία τοῦ Σουλτάνου Μαχμούτη, ποὺ ξέβγαλε τὴ γιανιτσαριά Κρήτ. ||* Ἄσμ.

Νὰ μὴ μᾶς πάρουν ἡ Τουρκιά, | μᾶς γράφουν 'ς τὴ γενι-τσαριά Ἡπ.

Κάνει σταφύλι ροζατσὶ καὶ τὸ κρασί του μέλι τὸ πίνει ἡ γενιτσαριά τσαὶ πά' νὰ πολεμήσῃ

Ἰος. 2) Ἡ περίοδος καθ' ἣν ἐκορυφώθη ἡ δράσις τῶν γενι-τσάρων, ἰδίως μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1770 Κρήτ. Συνών. *γενιτσαρισμὸς 1*, *ξεκουκουλοσύνη*.

γενιτσάρικος ἐπίθ. Ἡπ. (Λειά) *γεῖν'τσάρ'κος* Θράκ. (Γέν.) *γιαῖν'τσάρ'κος* Θράκ. (Σκεπαστ. Σκοπ.) *γιαῖν'τσάρ'κους* Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *γενίτσαρος* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικος.

Ἄσμ. Ὁ ἀνήκων εἰς τὸν γενίτσαρον ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ράφταινα ἡμ'να κ' ἔρραφτα | ροῦχα γεῖν'τσάρ'κα Γέν.

Οἱ ραφτάδες ἔρραφταν | σκούφιες γενιτσάρικες Λειά.

γενιτσαρισμὸς ὁ, Λεξ. Δημητρ. *γιανιτσαρισμὸς* Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. **γενιτσαρίζω*

1) *Γενιτσαριά 2* Κρήτ.: *Κατέχεις το πὼς ἦτον ἀκόμης γιανιτσαρισμὸς εἰς τὴ Γρήτη, ὅθεν ἐγεννήθηκα. 2) Αὐθαίρεσία, πρᾶξις σκληρὰ ἢ συμπεριφορὰ αὐθάδης καὶ παράνομος, ἀρμόζουσα εἰς γενιτσάρους* Λεξ. Δημητρ.: *Ἀς λείπουν οἱ γενιτσαρισμοί. Συνών. γενιτσαρλίκι.*

γενιτσαρλίκι τό, Σίφν.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yenicerlik*.

Γενιτσαρισμὸς 2, δ ἰδ.

γενιτσαρόπουλο τό, ἀμάρτ. *γιανιτσαρόπουλο* Π. Ἀραβαντ., Συλλ. δημ. ἄσμ., 252 *γιαῖν'τσαρόπ'λου* Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *γενίτσαρος* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -πουλο, περὶ ἧς ἰδ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 1,636 κέξ.

Ἄσμ. Ὁ μικρὸς γενίτσαρος ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Σ τὴν πόρτα τοῦ Σαλονικιοῦ | κάθεται ἓνας γιανίτσαρος ἓνα γιανιτσαρόπουλο

Π. Ἀραβαντ., ἐνθ' ἄν.

γενίτσαρος ὁ, κοιν. *γενίτσαρος* Πόντ. (Ἀμισ. Ἰμερ. Ἰνέπ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.) *γεν-νίτσαρος* Μεγίστ. *γινίτσαρους* κοιν. βορ. ἰδιωμ. *γιανίτσαρος* Θάσ. Κρήτ. Κύπρ. Πελοπν. (Βούρβουρ.) Προπ. (Μαρμαρ.) Σκῦρ. Χίος — Γ. Ψυχάρ., Ταξίδι³, 115 — Λεξ. Μπριγκ. Βλαστ. 512. Πρω. *γιαν-νίτσαρος* Ρόδ. Τῆλ. *γιανίτσαρους* Μακεδ. (Καταφύγ.) *γιανίτσαρης* Κεφαλλ. Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) Πελοπν. (Κυνουρ.) Σκῦρ. *γεγίτσαρος* Καππ. (Συνασσ.) *γεγιτσερης* Καππ. (Συνασσ.) *ντζανίτσαρης* Λεξ. Μπριγκ. *γενίτσαρε* Τσακων. (Χαβουτσ.) *ἐνίτσαρος* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *ἐνιτσαρης* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yeniceri* = νεοσύλλεκτος στρατιώτης. Ὁ τύπ. *γιανίτσαρος* καὶ ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ 1713, ἰδ. *É. Le-grand*, *Biblioth. gr. vulg.*, 4, 89 «τῶν πεζῶν στρατιωτῶν, οὗς γιανιτσάρους καλοῦσι». Αὐτόθ. 4, 149 καὶ ὁ τύπ. *γενίτσαρης*, «νὰ στείλῃ γενίτσαρην ἔξω».

1) Ὁ νεοσύλλεκτος, κυρίως ἄγριος, Τοῦρκος στρατιώτης τοῦ πεζικοῦ, ὁ ἀνήκων εἰς στρατιωτικὸν σῶμα ἀποτελούμενον ἐκ χριστιανῶν ἐξισλαμισθέντων διὰ τῆς βίας εἰς μικρὰν ἡλικίαν κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. (Χαβουτσ.): *Ἡρθε γ' ἐχύθηκε μέσα σὰ 'ενίτσαρος* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *Ἡ βασιλοπούλα ἔρριξε τὰ κλειδιά 'ς τὸ γιανίτσαρο κ' ἔμπηκε 'ς τὸ κάστρο.* Πελοπν. (Βούρβουρ.) *Ἦταν ἄγριος σὰ γιανίτσαρος καὶ μαῦρος σὰ δαυλὶ* Χ. Χρηστοβασ., Διαγών., 19. || Φρ. *Ὁξου μὴ δέρῃ οὐ θάνατους καὶ μέσα οἱ γιανιτσάρ' (ἐπὶ τοῦ εὐρισκομένου εἰς δυσχερῆ θέσιν) Μακεδ. (Καταφύγ.) Τὸν ποντ'κὸ γιανίτσαρο τὸν κάνουνε (ἐπὶ τῶν μεγαλοποιούντων τὰ μικρὰ καὶ ἄσημα) Θράκ. (Σηλυβρ.) Τὸν ποντικὸ σοῦ τὸν κάνει γιανίτσαρο (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Γ. Ψυχάρ., ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Βλαστ., ἐνθ. ἄν. || Αἰνιγμ. Χίλιοι μύριοι γιανιτσάροι 'ς ἓνα πάπλωμα κοιμοῦνται (τὸ ρόδι) Πελοπν. (Βούρβουρ.) ||* Ἄσμ.

Τούρκους σκοτώσας πολλούς καὶ πιάνουσι καὶ σκλάβους καὶ τέσσερ' ἀγαδόπουλα ἀπὸ τῶν γενιτσάρων Κρήτ.

Ἀπὸ τὰ τριάκουρφα βουνὰ κουράσιον κατιβαίνει γινίτσαρους τὸ κυνηγάει μὴ τοῦ σπαθὶ 'ς τοῦ χέρι Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ὅντα ἤμουν παλληκάρων δωδεκάχρονον, γενίτσαρος ἐξῆβα 'ς τὴν Ἀνατολὴν νὰ μάθω τὸ τοξάριον καὶ τὸν πόλεμον

Κερασ. Τραπ. 2) Ὁ ἀτίθασος, ὁ ζωηρός, ὁ σκληρός Νάξ. (Ἀπύρανθ.): *Εἶναι ἐνίτσαρος, ἡσυχία δὲν ἔχει. Δὲν ἀφί- τουνε τοῦτοι οἱ ἐνιτσαροὶ τίποτα νὰ βρῇ κανεὶς νὰ τρατάρη.*

3) Ὁ μετμημφισμένος ὡς γενίτσαρος κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Συνάξεως τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου τῇ ἐβδό- μῃ Ἰανουαρίου Θράκ. (Φιλιππούπ.) 4) Ὁ μετμημφισμένος ὡς γενίτσαρος κατὰ τὰς Ἀπόκρεως Κεφαλλ. Σκυρ.: *Ἐδύ- θηκε γιανίτσαρης Κεφαλλ. Ἀπόψε θὰ χορέψουν οἱ γιανί- τσαροι μὲ τὰ δάμες τους αὐτόθι.* 5) Τὸ πτηνὸν σχοινίκλος ἢ σχοινίλος ὁ λοφοφόρος (*emberiza schoeniclus*), τῆς οἰκογ. τῶν χαραδριδῶν (*charadriidae*), τῆς τάξ. τῶν καλοβατικῶν ἢ καλοβαμόνων Κύπρ. 6) Ἀγριον μὴ ἐδώδιμον χόρτον Κέρκ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. *Γενίτσαρη* τοῦ, Κρήτ. *Γιανιτσαρὶ* τοῦ, Πελοπ. (Παλούμπ.) *Γιανίτσαρ' ὁ*, Ἡπ. (Ἰωάνν.) *Γιαῦ' τσάρ'* τοῦ, Στερελλ. (Ἀράχ.) *Γιανίτσαρου* τὰ *Κοτρώνια* τοῦ, Πελοπ. (Κόκκιν.) *Γιανίτσαρ' τὸ Π' γάδ'* Μακεδ. (Κοζ.) *Γενίτσαρι* τό, Ἡπ. (Ἀρτ.)

γέννα ἡ, κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Ἰμερ. Κερασ. Οἶν.) Τσακων. (Πραστ. Χαβουτσ.) *γέν-να* Κύπρ. Κῶς (Πυλ.) Λειψ. Μεγίστ. Νίσυρ. Πάτμ. Ρόδ. Σύμ. Τῆλ. Χίος (Ὁ- λυμπ.) *ξέν-να* Κάλυμν. *γέννα* Ἀπουλ. Καλαβρ. (Βουνὶ Γαλλικ. Μποβ. Χωρίο Ροχούδ.) *δέν-να* Χάλκ. *έννα* Νάξ. (Ἀπύρανθ.), *έν-να* Κάρπ. (Ἐλυμπ.) Κάσ. *γέννα* τὰ, σύνθηθ. καὶ Τσάκων. (Πράστ.) *γέν-να* Κύπρ. Μεγίστ. *έν-να* Κάρπ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γεννώ*. Βλ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 1, 76.

1) Ἡ γέννησις, ὁ τοκετὸς κοιν. καὶ Πόντ. (Ἰμερ. Κερασ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων. (Πραστ. Χαβουτσ.): *Ὑπό- φερε-ἐπαθε-πέθανε ἡ γυναῖκα 'ς τὴ γέννα κοιν. Ἡρθε ἡ ὥρα τῇ γέννας Ζάκ. Κιδυνεύει 'ς τὴ γέννα Ἡπ. (Χιμάρ.) Περιμένει γέννα Ἀνδρ. Ἐφ' εἶχαμε γέννα καὶ ξαγρουπνί-σαμε Εὐβ. (Αἰδηψ.) Ἡταρι πρῶτ' γέννα κ' ὑπόφιρι Σκόπ. Κάθι γέννα κὶ παλληκάρ' αὐτόθι. Ἐκαμε καλὴ-κακὴ γέννα Κεφαλλ. Ἀσκημηγ *γέν-ναγ* κάμνει (εἶναι δύστοκος) Σύμ. Ἡ γυναῖκα ἐκείνην καλὸν γένναν ἔχ' Κερασ. Ἀπόθανεν ἡ μάννα τῇ 'ς τὴ γέννα Κρήτ. Ἐπενάτθε τὰ γέννα (ἀπέθανε κατὰ τὸν τοκετὸν) Πραστ. Ἐν' ἔχα μποιτέ δὲ γέννε ἀπὸ δύο (ἔχει κάμει δύο τοκετοὺς καὶ εἰς ἕκαστον ἔτεκε δύο τέκνα) αὐτόθι. Πά' 'ς τὰ γέννα παθητῶ (ἐπάνω, κατὰ τὸν τοκετὸν ἐπαθε) Χαβουτσ. Χερότεροι πόνοι ἐπέρασα 'ς τὴ 'βηβάλωσες παρὰ 'ς τὴ 'έννες (βηβάλωσες=ἀποβολαί, ἐκ- τρώσεις) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἀφοῦ εἶχες καλὴ μαμμή, γιὰτὶ πῆρες καὶ γιὰτὸ 'ς τὴ γέννα σου; Ἰων. (Σμύρν.) Τοῦ γι- διῶνε ἡ γέννα ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Δεκέβρη Πελοπ. (Γέρμ.) Πόσες γέννες ἔχει κάμει ἡ γίδα - ἡ προβατῖνα Πελοπ. (Τριφυλ.) Πέσανε τὰ ντζὰ 'ς τὴ γέν-να (τὰ ζῶα ἤρχι-σαν νὰ γεννοῦν) Πάτμ. Τῶν ἤωκεν ἡ ἔν-να (ἤωκεν= ἤδωκεν ἤρχισαν νὰ γεννοῦν) Κάρπ. (Ἐλυμπ.) Ἐντὶκα γέγγις εἶχι κάμει ἡ προβατῖνα καὶ τίς πρὸ πολλὰς εἶχι κάμει διπλάρικα Εὐβ. (Στρόπον.) Τ-τριῶδ *δεν-νῶ* ζῶ (ζῶον τὸ ὁποῖον ἔχει γεννήσει τρεῖς φορές) Χάλκ. *Αἶγα ἐννιὰ γεννῶ* Κρήτ. *Τισσάω γιννῶ* Σαμοθρ. Ἡ κατσῖκα εἶναι δὴς ξέν-νας*

(πρόκειται νὰ γεννήσῃ) Κάλυμν. Ἡ γίδα ἡ βαρυνασταρια- σμένη ἀπὸ τὴ βρώτη τῆς γέννα Πελοπ. (Βερεστ.) *Πρώιμη γέν-να* Λειψ. Ἐχομε γέννα φούγα (πολλὰ αἰγοπρόβατα γεν- νοῦν τὴν ἰδίαν ἡμέραν) Πελοπ. (Πλάτ.) || Φρ. *Εἶμι* δυοῦ- τροῦ γιννοῦ (εἶναι δύο-τριῶν γεννῶν, ἐπὶ νεάνιδος ἐπιληψί- μου διαγωγῆς) Εὐβ. (Στρόπον.) *Νὰ ἰδῇς καλὴ γέννα* (εὐχὴ εἰς ἔγκυον) Λευκ. Συνών. φρ.: *νὰ ἔχῃς - νὰ ἰδῇς καλὴ λευτεριά. Καλὸ γέννα* (εὐχὴ πρὸς ποιμνιον) Θεσσ. (Ἀε- τόλοφ.) Ἡ γέννα τοῦ φεγγαριοῦ (ἡ νέα σελήνη) Λεξ. Βλαστ. 364. Δημητρ. Πβ. Δουκ. ἐν λ. *γέννη*: «ὁ γοῦν φοῖνιξ τὸ δένδρον καθ' ἐκάστην πρόοδον σελήνης, ἣν τινες γένναν καλοῦσιν, ἐκ τῆς ἐαυτοῦ καρδίας κλάδους ἀναδίδω- σιν». Συνών. φρ. τοῦ φεγγαριοῦ τὸ *γέν-νημαν*. || Παροιμ. *Χειμωνιάτικη γέννα, καλοκαιριοῦ χαρὰ* (ὅταν τὰ ζῶα γεννήσουν κατὰ τὸν χειμῶνα, τὸ κέρδος ἐξ αὐτῶν κατὰ τὸ καλοκαίρι θὰ εἶναι μέγαλον) Μῆλ. *Φιλεμέσαι, κόρη, χαί- ρεσαι, 'ς τὴ γέννα σου σὲ βλέπω* (ἐπὶ τοῦ μὴ ὑπολογίζοντος τὰς δυσαρέστους συνεπείας μιᾶς πράξεώς του) Ἰ.Βενιζέλ., Παροιμ.², 332, 27. || Γνωμ. *Καλὴ βαδκειὰ τὸν Ἀουστον τσαὶ γέν-να τὸν Γεν-νάρην* (βαδκειὰ=βατεῖα, ὁχεῖα· ἐπὶ τοῦ γινομένου κατὰ τὸν ἀρμόζοντα χρόνον) Κύπρ. *Καλὴ λασιὰ τὸν Αὔγουστο, καλὴ γέννα τὸ Γενάρη* (συνών. τῷ προηγου- μένῳ) Μῆλ. || Ἀσμ.

Γενάρη γέννα τοῦ Χριστοῦ, πρώτη γιορτὴ τοῦ χρόνου Πελοπ. (Λεῦκτρ.) Τὸ ἄσμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἀλλαγ.

Τῆς Παναγίας τὸν Αὔγουστο, 'ς τὴν γέν-ναν δοῦ Σωτήρος καὶ τῇλ Λαμβρὴν δὴγ Κεργακὴν - νὰ π-πέσω νὰ πεθάνω Νίσυρ. Πβ. καὶ Ἰδιόμελον ἐνάτης ὥρας τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων «Προσκυνοῦμέν σου τὴν γένναν Χριστέ». Συνών. *γέννημα 1, γέννηση, γεννησιὰ, γεννήσιο, γεννητικὸς 2, γεννητιό, γεννησοῦρι, γεννητούρι, γεννιά, λευτεριά. 3) Ὁ ἐπὶ τῶν κεράτων τῶν αἰγοπρο- βάτων σχηματιζόμενος κατ' ἔτος δακτύλιος ἀντιστοιχῶν πρὸς ἐν ἔτος τῆς ἡλικίας τοῦ ζῴου καὶ ἐπομένως καὶ πρὸς μίαν γέννησιν Σαμοθρ. 2) Κατὰ πληθ. ἀριθμ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γέννα* τὰ, ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ. Ὁ σχηματισμὸς ἴσως κατ' ἐπίδρασιν τοῦ τύπ. *Φῶτα* τὰ, μεθ' οὗ συνεκφέρεται σύνθηθ.: *Ἐκόντευεν τὸ Πάσκαν τῶν Γεν-νῶν* (ἐπλησίαζεν ἡ ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων) Κύπρ. *Μεγάλες γιορτάδες εἶναι καὶ τὰ Γέννα καὶ τὰ Φῶτα* Κ.Μαρίν., Χωριάτ. Πα- σκαλ., Ν.Ἐστ. 5 (1931), 331 || Φρ. *Τρεῖς τὰ Γέννα, τρεῖς τὰ Φῶτα κ' ἐξὶ τὸ Μέγαλο Πάσκα* (αἱ ἡμέραι ἐορτῆς καὶ ἀργίας κατὰ τὰς μεγάλας δεσποτικὰς ἐορτὰς εἶναι τρεῖς κατὰ τὰ Χριστοῦγεννα, τρεῖς κατὰ τὰ Θεοφάνεια καὶ ἕξ κατὰ τὸ Πάσχα, δηλ. ἀπὸ τῆς Μεγάλης Πέμπτης ἕως τῆς Τρίτης τῆς Διακαινησίμου) Πελοπ. (Κίτ. Μάν.) Ἡ φρ. ἐν παραλλαγαῖς πολλαχ. || Γνωμ.*

Χαρὰ 'ς τὰ Γέννα τὰ στεγνά, τὰ Φῶτα χιονισμένα καὶ τὴ Λαμπρὴν βρεχοῦμενη, τ' ἀμπάρια γιομισμένα (ὡς σημεῖον εὐφορίας τῶν ἀγρῶν εἶναι ὁ μὴ βροχερὸς καιρὸς κατὰ τὰ Χριστοῦγεννα, ἡ πτώσις χιόνος κατὰ τὰ Θεοφάνεια καὶ αἱ βροχοπτώσεις κατὰ τὸ Πάσχα) Πελοπ. (Βούρβουρ.) Τὸ γνωμ. ἐν παραλλαγαῖς πολλαχ.

Σὰν εἶν' τὰ ἔν-να φωτεινά, εἶν' τὰ Φῶτα σκοτεινά, σὰν εἶν' τὰ ἔν-να σκοτεινά, εἶν' τὰ Φῶτα φωτεινά (μετεωρολογικὴ παρατήρησις διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ καιροῦ κατὰ τὸ Δωδεκαήμερον τῶν Χριστουγέννων) Κάρπ. || Ἀσμ. *Τθαὶ κάμε πίτ-τες τῶν Γεν-νῶν κουλ-λούρκα τῆς ἀγάπης τθαὶ βάρ'τα 'ς τὰ πανέρκα σου τθαὶ πέψε τα νὰ πᾶσιν* Κύπρ.

Τὰ Γέν-να γιὰ τὴν γέν-νηση, τὰ Φῶτα γιὰ τὸδ δρόσο τθαὶ τὴν Ἀγίαν Τῶνριατθὴν γιὰ τὸν καλὸν τὸν λόον

